

An aerial photograph of a multi-lane highway with a median, flanked by green grass and rows of trees. A large, semi-transparent watermark reading "RSM" is overlaid diagonally across the center of the image. A dark blue, jagged-edged graphic element is positioned at the bottom of the page, partially overlapping the text.

Accountantsverslag Gemeente Gulpen-Wittem

 juni 2025

Aan de gemeenteraad van
Gemeente Gulpen-Wittem
Willem Vliegenstraat 12
6271 DA Gulpen

Betreft: accountantsverslag 2024

Geachte leden van de gemeenteraad,

U hebt ons opdracht gegeven de jaarrekening 2024, welke onder verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders is opgesteld, te controleren. Onze belangrijkste bevindingen voortvloeiend uit de door ons uitgevoerde werkzaamheden vindt u in het accountantsverslag bij deze brief.

Onderdelen en reikwijdte accountantsverslag

Dit verslag vat onze belangrijkste bevindingen vanuit onze accountantscontrole samen. Daarnaast gaan wij nader in op een aantal formele aspecten die samenhangen met onze controlewerkzaamheden. Onze bevindingen vloeien voort uit onze werkzaamheden als onderbouwing van ons oordeel. Deze werkzaamheden zijn gericht op het uitbrengen van een controleverklaring als resultaat van de controle van de jaarrekening en zijn derhalve niet primair gericht op het onderkennen van alle aandachtspunten in de administratieve organisatie en interne beheersing, inclusief de procedures die zijn gericht op de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde informatiesystemen. Verder is onze controle niet specifiek gericht op het ontdekken van mogelijke onregelmatigheden, waaronder fraude. Hadden wij een specifiek onderzoek ingesteld, dan waren ons mogelijk aanvullende zaken ter kennis gekomen die wij zouden hebben gerapporteerd.

Wij streven ernaar om belangrijke tekortkomingen of aandachtspunten niet op zichzelf maar altijd met een passende oplossingsrichting aan u te rapporteren. Uiteraard zijn wij bereid om u verder te begeleiden in het realiseren van oplossingen rondom belangrijke aanbevelingen of aandachtspunten.

Tot slot

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn geweest. Mocht u op enig moment nog nadere vragen hebben over de inhoud van dit verslag, neem dan gerust contact met ons op.

Met vriendelijke groet,
RSM Netherlands Accountants N.V.

drs. S.J.M. Prevoo RA

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD
ASSURANCE | TAX | CONSULTING

Inhoud

1. Samenvatting	4
Controleverklaring Goedkeurings- en rapporteringstoleranties Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten Evaluatie van ongecorrigeerde controleverschillen	
2. Belangrijkste controlebevindingen	10
Nadere toelichting van ongecorrigeerde controleverschillen Overige bevindingen Wet normering topinkomens (WNT) Werkzaamheden en bevindingen ten aanzien van geïdentificeerde significante risico's	
3. Analyse van de jaarrekening	18
Ontwikkeling van balansverhoudingen Kengetallen Resultaat verslagperiode en financiële positie Weerstandsvermogen	
4. Overige elementen	23
Frauderisicofactoren Geautomatiseerde gegevensverwerking Naleving van wet- en regelgeving Onafhankelijkheid Financiële rechtmatigheid	
Bijlagen	29

1. Samenvatting

Controleverklaring

De strekking van de controleverklaring bij de jaarrekening 2024 is goedkeurend. Deze jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV).

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2024 van de gemeente Gulpen-Wittem en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2024 vallen.

Als gevolg van de aanpassing van de Gemeentewet verstrekt de accountant vanaf begrotingsjaar 2023 geen rechtmatigheidsoordeel meer over de jaarrekening als geheel. De gemeente heeft een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening opgenomen waarin het college van burgemeester en wethouders verantwoording aflegt over de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties. De geconstateerde onrechtmatigheden hebben betrekking op begrotingsoverschrijdingen die in lijn met de afspraken over voorgaande jaren als acceptabel kwalificeren en op het niet (aantoonbaar) naleven van de van toepassing zijnde aanbestedingsregels.

In onze controleverklaring verwijzen wij in een paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden naar de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen in de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichting.

De strekking van de controleverklaring is goedkeurend.

Goedkeurings- en rapporteringstoleranties

Een fout wordt als materieel beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van de financiële overzichten nemen. Onze werkzaamheden zijn erop gericht een redelijke mate van zekerheid te verschaffen dat fouten en onzekerheden die het door ons vastgestelde materialiteitsniveau te boven gaan of die kwalitatief materieel zijn, tijdens de accountantscontrole worden gesignaleerd. Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) stelt de gemeenteraad de goedkeuringstolerantie (materialiteit) en rapporteringstolerantie vast die de accountant bij de jaarrekeningcontrole dient te hanteren.

De door ons gehanteerde goedkeuringstolerantie is gebaseerd op de werkelijke lasten inclusief de toevoegingen aan de reserves en is berekend op grond van de bepalingen in het controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening van de gemeente Gulpen-Wittem. De rapporteringstolerantie is eveneens in het controleprotocol voorgeschreven.

De door ons gehanteerde toleranties, naar beneden afgerond op duizendtallen, zijn als volgt:

	Goedkeuringstolerantie		Rapporteringstolerantie
Fouten	1% van de totale lasten	€ 543.000	€ 10.000
Onzekerheden	3% van de totale lasten	€ 1.629.000	€ 10.000

Aanvullend wordt vermeld dat een geconstateerde afwijking die kwalitatief relevant is, terwijl deze de rapporteringstolerantie niet overstijgt, in voorkomende gevallen ook wordt gerapporteerd.

De goedkeurings-tolerantie is gebaseerd op de werkelijke lasten. De rapporterings-tolerantie is overeenkomstig het controleprotocol.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten - SiSa

Waar de accountant vanaf begrotingsjaar 2023 enkel een getrouwheidsoordeel verstrekt over de jaarrekening als geheel, wordt verwacht dat de accountant ten aanzien van de verantwoorde specifieke uitkeringen een oordeel verstrekt over de rechtmatigheid. Omdat dit oordeel specifiek wordt verstrekt voor de verantwoording van de specifieke uitkeringen en dus geen oordeel vormt over de jaarrekening als geheel, is dit oordeel in een separate paragraaf van de controleverklaring opgenomen, genaamd “Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten”.

De verantwoording van de Single Information en Single Audit (SiSa) is wettelijk verplicht. Wij hebben op grond van artikel 5, vierde lid Bado voor de controle de volgende rapporteringstoleranties gehanteerd per specifieke uitkering:

- € 12.500 indien de lasten kleiner of gelijk zijn aan € 125.000;
- 10% indien de lasten groter zijn dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk zijn aan € 1.000.000;
- € 125.000 indien de lasten groter zijn dan € 1.000.000.

Zoals hierboven beschreven, zijn de rapporteringstoleranties voor de SiSa-verantwoordingsinformatie afwijkend van de rapporteringstolerantie voor de overige onderdelen van de jaarrekening. De achterliggende reden hiervan is om vakdepartementen en de Algemene Rekenkamer te voorzien van voldoende informatie teneinde de specifieke uitkering vast te stellen.

Wij hebben in onze controle in overeenstemming met de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2024 specifieke werkzaamheden uitgevoerd om een oordeel te kunnen verstrekken over de SiSa-verantwoordingsinformatie. De door ons uitgevoerde werkzaamheden bestaan uit het beoordelen van de interne beheersing en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden.

In de SiS- verantwoording is een tweetal verschillende indicatoren opgenomen, te weten:

- indicatoren die van invloed zijn op de financiële vaststelling; en
- indicatoren zonder invloed op de financiële vaststelling.

Voor de indicatoren die van invloed zijn op de financiële vaststelling geldt dat er een relatie is tussen de jaarrekening en de SiSa-verantwoordingsinformatie. Deze indicatoren zijn door ons getoetst op de negen rechtmatigheidscriteria. Voor indicatoren zonder invloed op de financiële vaststelling hebben wij enkel de deugdelijke totstandkoming vastgesteld en derhalve niet de rechtmatigheid.

Op grond van het Bado rapporteren wij in dit verslag over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in het kader van SiSa zijn verantwoord. Wij doen dit door middel van navolgende tabel die als bijlage bij de SiSa-verantwoordingsinformatie moet worden meegezonden.

Deze tabel moet ook worden meegezonden wanneer er geen fouten of onzekerheden zijn vastgesteld.

De baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen (SiSa) zijn rechtmatig tot stand gekomen, met uitzondering van OCW D14.

Bevindingen controle SiSa-verantwoordingsinformatie				
SiSa-regeling		Fout of onzekerheid	Financiële omvang van fout of onzekerheid	Toelichting
FIN B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
BZK C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
BZK C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
OCW D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
OCW D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Fout	€ 34.339	Zie onderstaand
lenW E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	N.v.t.	€ 0	N.v.t.

VWS H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VRO J32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VRO J55	Aanpak in energiearmoede	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VRO J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
KGG K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
AenM M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):			Goedkeurend	
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:			Goedkeurend	

De baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2024 met betrekking tot de specifieke uitkeringen zijn rechtmatig tot stand gekomen, met uitzondering van OCW D14. Deze uitzondering is onderstaand nader beschreven.

[Toelichting inzake fout in verantwoording specifieke uitkering OCW D14 Inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen](#)

Wij hebben een afwijking ter grootte van € 34.339 geconstateerd ten aanzien van de verantwoording van specifieke uitkering OCW D14 Inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen. Ten aanzien van deze specifieke uitkering zijn in 2024 lasten verantwoord die feitelijk betrekking hebben op verslagjaar 2023. Hoewel de cumulatieve lasten per 31 december 2024 correct zijn verantwoord, leidt dit beschouwd vanuit het verantwoordingsjaar 2024 tot het feit dat de lasten € 34.339 voor indicator D14/01 te hoog zijn verantwoord.

Evaluatie van ongecorrigeerde controleverschillen

Onderstaand zijn de fouten en onzekerheden die de rapporteringstolerantie overschrijden schematisch weergegeven. Wij hebben meerdere getrouwheidsfouten en onzekerheden groter dan de rapporteringstolerantie in de jaarrekening vastgesteld. De ongecorrigeerde controleverschillen zijn op de navolgende pagina's tekstueel nader toegelicht. De ongecorrigeerde controleverschillen overschrijden individueel en gezamenlijk de goedkeuringstolerantie niet en zijn derhalve niet van invloed op de strekking van de controleverklaring.

Uit hoofde van volledigheid en zorgvuldigheid vermelden wij dat onze controle met een hoge mate, maar geen absolute mate, van zekerheid is uitgevoerd, waardoor het mogelijk is dat tijdens onze controle niet alle fouten ontdekt worden.

Er is sprake van meerdere ongecorrigeerde controleverschillen. Deze controleverschillen overschrijden de goedkeurings-tolerantie niet en zijn niet van invloed op de strekking van de controleverklaring.

Overzicht fouten en onzekerheden	
Fouten	
In het verleden niet verantwoorde startersleningen SVn	€ -156.000
Lasten sociaal domein 2023 verantwoord in 2024	€ 156.000
Subsidielasten 2023 en 2025 verantwoord in 2024	€ 66.000
Overige lasten 2023 en 2025 verantwoord in 2024	€ 67.000
Lasten verantwoord op het verkeerde taakveld	€ 28.000
Totaalbedrag fouten	€ 161.000
Onzekerheden	
Lasten waaraan onvoldoende betrouwbare controle-informatie ten grondslag ligt	€ 20.000
Totaalbedrag onzekerheden	€ 20.000

2. Belangrijkste controlebevindingen

Nadere toelichting van ongecorrigeerde controleverschillen

In het verleden niet verantwoorde startersleningen SVn

Wij hebben tijdens de jaarrekeningcontrole vernomen dat de gemeente Gulpen-Witterm in het verleden, te weten in de jaren 2013 tot en met 2017, gelden beschikbaar heeft gesteld aan Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn) ten behoeve van het verstrekken van startersleningen aan inwoners van de gemeente. De gemeente Gulpen-Witterm heeft deze beschikbaar gestelde gelden in het verleden verantwoord in het saldo van baten en lasten. Feitelijk hadden deze verstrekte gelden geactiveerd moeten worden in de balans, waarbij de door SVn namens de gemeente verstrekte startersleningen als financiële vaste activa kwalificeren en de

De gemeente Gulpen-Witterm heeft de verstrekte gelden in 2024 gecorrigeerd, waarbij per 31 december 2024 een bedrag ter grootte van €140.000 als financiële vaste activa is verantwoord en een bedrag ad € 20.000 als kortlopende vordering is verantwoord. Deze verwerking leidt tegelijkertijd tot een incidentele baat van € 160.000, waarvan € 4.000 betrekking heeft op rentebaten 2024. Hoewel de verantwoording van de verstrekte gelden in het kader van de startersleningen hierdoor correct is verantwoord, zijn de baten in 2024 hierdoor € 156.000 te hoog verantwoord en is dit geclassificeerd als ongecorrigeerd controleverschil.

Lasten sociaal domein 2023 in 2024 verantwoord

Het terugvorderen van verstrekte leningen in het kader van Tozo (Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers) is een bevoegdheid van de gemeente. Van de teruggevorderde kredieten moet de gemeente 75% afdragen aan het Rijk (in een periode van 5 jaar). Dat betekent dat de gemeente in het geval van een terugvordering niet enkel een vordering heeft, maar tegelijkertijd ook een schuld aan het Rijk. Deze schuld is in 2023 niet door de gemeente verantwoord, hetgeen in 2024 door de gemeente is gecorrigeerd. De positie per 31 december 2024 is hiermee correct verantwoord, maar beschouwd vanuit de individuele jaren zijn de lasten in 2024 € 142.000 te hoog verantwoord. Voorts hebben wij voor een bedrag van € 14.000 geconstateerd inzake kosten voor hulp bij huishouden welke in het verkeerde boekjaar zijn verantwoord. De afwijking van in totaal € 156.000 is daarom als ongecorrigeerd controleverschil geclassificeerd.

Er is sprake van een controleverschil ter grootte van € 156.000 inzake de baten behorende bij de correctie inzake de in het verleden niet verantwoorde startersleningen.

De terugbetalingsverplichting aan het Rijk inzake terugvorderingen Tozo in 2023 is in 2024 verantwoord, hetgeen tot een te hoge verantwoording van lasten in 2024 leidt van € 156.000.

Onjuiste periodetoerekening van lasten

Gedurende de controle hebben wij in detailcontroles ten aanzien van meerdere posten afwijkingen geïdentificeerd waarbij sprake is van lasten die in het verkeerde boekjaar zijn verantwoord.

Dit betreft enerzijds lasten uit 2023 inzake subsidielasten en overige lasten die onterecht in 2024 zijn verantwoord. De geconstateerde afwijking van alle vorengenoemde posten tezamen bedraagt € 64.000. Rekening houdende met het feit dat wij steekproeven uitvoeren dienen wij deze bevinding te vertalen naar de totale populatie, hetgeen leidt tot een zogeheten extrapolatie van € 11.000 en daarmee een totale fout van € 75.000

Anderzijds hebben wij geconstateerd dat subsidielasten en overige lasten betrekking hebbende op het jaar 2025 onterecht in 2024 zijn verantwoord. Dit betreft feitelijk geconstateerde afwijkingen voor een bedrag van € 19.000, waarbij de zogeheten geëxtrapolerde fout € 39.000 bedraagt. De totale afwijking bedraagt hiermee € 58.000.

Overkoepelend constateren wij derhalve dat voor in totaal € 133.000 aan lasten onterecht in 2024 zijn verantwoord. Deze kunnen als volgt worden onderverdeeld naar verschillende categorieën:

- Subsidielasten 2023 en 2025 verantwoord in 2024: € 66.000
- Overige lasten 2023 en 2025 verantwoord in 2024: € 67.000

Omdat wij in meerdere posten een voor een omvangrijke bedrag aan afwijkingen constateren in de periodetoerekening van lasten, vragen wij aandacht voor de juiste verwerking van facturen in het inkoopproces, inclusief de toewijzing van lasten aan het juiste verslagjaar.

Lasten verantwoord op het verkeerde taakveld

Gedurende de controle hebben wij een aantal afwijkingen geïdentificeerd waarbij sprake is van lasten die op het verkeerde taakveld zijn verantwoord. De constatering ten aanzien van de toewijzing van inhuur van personeel is door de gemeente in de jaarrekening gecorrigeerd. Voorts hebben wij een twee posten geconstateerd waarvoor de lasten op het verkeerde taakveld zijn verantwoord. Zo zijn lasten voor een bedrag van € 11.000 (waarvan € 4.000 feitelijk en € 7.000 extrapolatie) verantwoord op taakveld 1.1 Crisisbeheersing en Brandweer, waar deze verantwoord had moeten worden op taakveld 2.1 Verkeer en Vervoer. Daarnaast zijn lasten voor een bedrag van € 17.000 (€ 6.000 feitelijk en € 11.000 extrapolatie) verantwoord op taakveld 0.4 Overhead, waar deze verantwoord hadden moeten worden op taakveld 5.2 Sportaccommodaties. Daar sprake is van een verschuiving van lasten tussen verschillende taakvelden, heeft deze afwijking géén impact op het resultaat.

Gezien onze bevindingen adviseren wij de gemeente de toewijzing van lasten aan de onderscheidenlijke taakvelden kritisch te beoordelen.

Wij hebben in diverse posten afwijkingen geconstateerd inzake de periodetoerekening van lasten, met als gevolg dat de lasten in 2024 € 133.000 te hoog zijn verantwoord.

Wij hebben voor in totaal € 28.000 aan lasten geconstateerd die op het verkeerde taakveld zijn verantwoord.

Wij hebben voor twee geselecteerde transactieregels onvoldoende controle-informatie verkregen om de getrouwe weergave vast te stellen, hetgeen tot een onzekerheid van € 20.000 leidt.

Lasten waaraan onvoldoende controle-informatie ten grondslag ligt

Wij hebben diverse deelwaarnemingen uitgevoerd ter controle van de verantwoorde lasten. In dit kader hebben wij voor twee geselecteerde transacties voor een bedrag van in totaal € 20.000 (€ 6.500 feitelijke constatering en € 13.500 extrapolatie) onvoldoende betrouwbare controle-informatie verkregen ter onderbouwing van de verantwoorde lasten. Wij hebben derhalve niet kunnen vaststellen of de betreffende lasten getrouw zijn verantwoord, hetgeen betekent dat het bedrag aan lasten ter grootte van € 20.000 als onzekerheid is geclassificeerd.

Overige bevindingen

Voldoen aan van toepassing zijnde aanbestedingsregels

Wij hebben ter controle van het voldoen aan de Europese, nationale en gemeentelijke aanbestedingsregels op basis van een zogeheten spendanalyse, waarbij wij zijn uitgegaan van de (meerjarige) gerealiseerde lasten per project per leverancier, diverse deelwaarnemingen uitgevoerd. Op basis van deze deelwaarnemingen constateren wij voor een totaalbedrag van € 716.000 aanbestedingsonrechtmatigheden, als gevolg van het feit dat de gemeente Gulpen-Wittem in zes gevallen niet (aantoonbaar) voldoet aan de van toepassing zijnde aanbestedingsregels. De gemeente Gulpen-Wittem heeft bovengenoemde afwijkingen getrouw toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording.

De afwijkingen bestaan voor € 354.000 uit het onterecht niet of volgens de verkeerde vorm aanbesteden van opdrachten, alsmede uit een aantal gevallen waarin de keuze om af te wijken van de interne aanbestedingsregels vanuit de argumentatie navolgbaar is, maar waarin de bijbehorende procedure niet volledig is nageleefd. Vorengenoemde heeft met name betrekking op het gedocumenteerd toepassen van een hardheidsclausule door het college van burgemeester en wethouders. Tevens constateren wij dat het transparant en efficiënt ontsluiten van aanbestedingsdocumentatie aandacht vraagt.

Ten aanzien van de aanbestedingen hebben wij verleden jaar ook aandacht gevraagd voor de IT applicaties die de gemeente gebruikt. Ook deze vallen onder de geldende aanbestedingsregels. Als reactie hierop heeft de gemeente aangetoond dat er een hardheidsclausule is getroffen vanwege de impact van een aanbesteding op de (bedrijfsvoering van de) organisatie. Uit deze hardheidsclausule blijkt echter dat de gemeente de applicatie voor onbepaalde tijd wil blijven gebruiken. Wij merken dienaangaande op dat, mits goed gemotiveerd, opdrachten voor een langere periode dan 4 jaar mogen worden aanbesteed, maar dat aanbesteding voor onbepaalde tijd niet is toegestaan. Wij adviseren de gemeente derhalve in lijn met onze bevinding van voorgaand jaar een plan van aanpak op te stellen hoe men de komende jaren verwacht de aanbesteding van de IT applicaties vorm te geven. Deze afwijking betreft € 362.000.

Wij hebben zes gevallen geconstateerd waar de gemeente niet volgens de juiste vorm heeft aanbesteed, met een totale onrechtmatigheid van € 716.000 tot gevolg.

Wij vragen aandacht voor de naleving van wet- en regelgeving, waaronder specifiek voor naleving van de uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden.

Niet naleving van wet- en regelgeving: Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden

Evenals voorgaand jaar moeten wij melding maken van het feit dat de gemeente Gulpen-Wittem gedurende vier kwartalen in 2024 de kasgeldlimiet heeft overschreden, hetgeen betekent dat er sprake is van niet naleving van wet- en regelgeving. Hierbij vermelden wij dat de gemeente in december 2024 een actie heeft ingezet waarbij de kasgeldleningen voor een groot deel zijn geconsolideerd naar langlopende leningen.

Volgens de Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden dient een gemeente wanneer deze drie achtereenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet overschrijdt, de rapporten hiervan toe te zenden aan de toezichthouder voorzien van een liquiditeitsprognose en dient de gemeente een plan van aanpak op te stellen waarin wordt uiteengezet hoe de decentrale overheid ervoor gaat zorgen dat zij op korte termijn weer aan de kasgeldlimiet gaat voldoen. Wij hebben gedurende de uitvoering van onze controlewerkzaamheden vastgesteld dat de gemeente in januari 2025 (ná het vierde kwartaal) melding heeft gemaakt van de overschrijding van de kasgeldlimiet, waar de melding feitelijk direct na het derde kwartaal had moeten plaatsvinden. Wij benadrukken dat in dergelijke situaties meldingen tijdig dienen te geschieden en door middel van het eerder consolideren van de kasgelden in langlopende financiering de overtreding van de geldende bepalingen had kunnen worden voorkomen.

Tot slot constateren wij dat ondanks het consolideren van kortlopende leningen naar langlopende leningen, de financieringsbehoefte van de gemeente blijft toenemen.

Op basis van het wegenbeheerplan is de dotatie aan de voorziening onderhoud wegen te laag, waardoor in de toekomst mogelijk lasten voor groot onderhoud in de exploitatie terecht komen.

Voorziening groot onderhoud wegen

De gemeente Gulpen-Wittem heeft een aantal voorzieningen ingesteld ter egalisatie van lasten van groot onderhoud. Een dergelijke voorziening wordt ingesteld met als doel om kosten van groot onderhoud te egaliseren. Immers, waar het gebruik verspreid over de verschillende jaren plaatsvindt, wordt groot onderhoud gekenmerkt door relatief omvangrijke uitgaven die niet gelijkmatig plaatsvinden. Wij stellen vast dat op basis van het onderhoudsplan en uitgaande van de huidige hoogte van de dotatie aan de voorziening, de voorziening groot onderhoud wegen in de nabije jaren volledig wordt aangewend. Vorenstaande leidt ertoe dat het toekomstige groot onderhoud ten laste van het resultaat dient te worden gebracht, waardoor resultaatfluctuaties ontstaan. Wij geven in overweging om de dotatie aan de voorziening groot onderhoud wegen de komende jaren te verhogen om zodoende het egaliseren van lasten inzake groot onderhoud mogelijk te blijven maken.

Wij adviseren om een langere onderhoudstermijn passend bij de gebruikersduur van actief te hanteren in meerjarenonderhoudsplannen.

Voorziening onderhoud civieltechnische kunstwerken

Wij hebben gedurende de controle vastgesteld dat de voorziening voor groot onderhoud aan civieltechnische kunstwerken is gebaseerd op een meerjarenonderhoudsplan waarin de onderhoudstermijn een looptijd tot 2024 heeft. Van de projectcoördinator hebben wij vernomen dat er sprake is van uitgesteld onderhoud dat nog onder het huidige plan wordt uitgevoerd. Naar verwachting wordt uiterlijk 2026 een nieuw meerjarenonderhoudsplan opgesteld. Wij adviseren om in lijn met de verwachte gebruiksduur van de activa een langere onderhoudstermijn in meerjarenonderhoudsplannen te hanteren en om de meerjarenonderhoudsplannen ten minste vierjaarlijks te actualiseren.

Wij vragen aandacht voor de sturing op het terugdringen van omvangrijke verlofsaldi.

Sturing op verlofuren

Wij hebben vastgesteld dat diverse medewerkers verlofuren hebben aangemerkt voor verlofsparen. Vorenstaande is in lijn met de regelgeving door de gemeente in een voorziening verwerkt. In aanvulling op vorenstaande hebben wij tevens geconstateerd dat de gemeente een groep medewerkers kent die een omvangrijk saldo aan verlofuren heeft. Hoewel op dit moment niet betrouwbaar in te schatten, bestaat het risico dat deze verlofuren niet in de gebruikelijke periode opgenomen kunnen worden. Naar wij begrijpen vraagt de gemeente jaarlijks de verwachte opname van het openstaande verlofsaldo uit. Wij adviseren om in het personeelsbeleid te sturen op het afbouwen van omvangrijke verlofsaldi en waar blijkt dat opname van de verlofsaldi op basis van een nadere analyse niet mogelijk blijkt binnen de gebruikelijke periode.

Wij hebben geen tekortkomingen geconstateerd ten aanzien van de verantwoording in het kader van de WNT.

Wet normering topinkomens (WNT)

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij de in de jaarrekening opgenomen WNT-verantwoording gecontroleerd. Wij melden dat wij geen tekortkomingen of afwijkingen in de WNT-verantwoording hebben geconstateerd.

Wij wijzen u voorts op het feit dat de verplichting geldt om de WNT-verantwoording openbaar toegankelijk op internet te publiceren voor een periode van tenminste zeven jaar, als onderdeel van de jaarrekening of desgewenst als apart document. De gegevens moeten vrij toegankelijk zijn en eenvoudig te vinden zijn. Wij geven uit dien hoofde in overweging om de WNT-verantwoordingen over de afgelopen jaren in een separate sectie op de website te presenteren.

Werkzaamheden en bevindingen ten aanzien van geïdentificeerde significante risico's

Als onderdeel van de planning van de jaarrekeningcontrole hebben wij een risicoanalyse uitgevoerd, waarbij wij significante jaarrekeningrisico's hebben geïdentificeerd. Significante jaarrekeningrisico's betreffen door ons geïdentificeerde risico's waar tijdens de jaarrekeningcontrole bijzondere aandacht aan wordt geschonken. In onderstaande overzichten rapporteren wij over de werkzaamheden die wij ten aanzien van deze significante risico's hebben verricht, alsmede de hieruit voortvloeiende bevindingen.

Doorbreking van de interne beheersing door de leiding van de organisatie

Geïdentificeerde significant risico

Het management bevindt zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen. Dit betreft een vanuit de regelgeving verplicht gesteld frauderisico. Dit risico kan zich openbaren door middel van het beïnvloeden van de jaarverantwoording via memoriaalboekingen c.q. correctieboekingen, het onrechtmatig beïnvloeden van schattingsposten en door middel van het onttrekken van activa aan de organisatie. Wij onderkennen het significante risico hoofdzakelijk op het element dat via correctieboekingen de jaarverantwoording wordt beïnvloed, waarbij lasten worden verschoven tussen diverse programma's, dan wel kosten worden uitgesteld.

Werkzaamheden

Wij hebben inzicht verkregen in de gehanteerde dagboeken, alsmede de aard van de journalisering die op deze dagboeken plaatsvinden, de wijze waarop schattingsposten tot stand komen en daarbij gebruik wordt gemaakt van de deskundigheid van ter zake deskundige derden en hebben inzicht verkregen in de rechteninrichting in het betalingsproces.

Als onderdeel van onze werkzaamheden hebben wij de in het begrotingsjaar doorgevoerde memoriaalboekingen onderzocht, met name in het geval dat sprake is van correctieboekingen tussen verschillende programma's, hebben wij de (veronderstellingen onderliggend aan de) schattingsposten gecontroleerd aan de hand van onderliggende documentatie en hebben wij controlewerkzaamheden uitgevoerd ten aanzien van uitgaande betalingen. Daarnaast hebben wij begroting (swijzigingen) en mutaties in reserves met raadsbesluiten aangesloten.

Bevindingen

Op basis van de hiernaast beschreven uitgevoerde controlewerkzaamheden hebben wij geen openbaring van het risico op doorbreking van de interne beheersing door de leiding van de organisatie geconstateerd.

Niet voldoen aan de van toepassing zijnde aanbestedingsregels

Geïdentificeerde significant risico

Gemeenten doen zaken met een omvangrijk aantal leveranciers. Vanuit de frauderisicoanalyse is het risico geïdentificeerd dat van toepassing zijnde aanbestedingsregels niet worden nageleefd om opdrachten onterecht aan bevriende partijen te kunnen gunnen, hetgeen tot onrechtmatige besteding van middelen leidt.

Werkzaamheden

Om dit risico te adresseren hebben wij de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- 1) Inzicht verkrijgen in het proces dat de organisatie heeft ingericht om te waarborgen dat de organisatie aangaande haar bestedingen voldoet aan de van toepassing zijnde aanbestedingsregels; en
- 2) Spendanalyse uitvoeren op inkopen boekjaar en cumulatieve inkopen afgelopen vier boekjaren (in het kader van Europese aanbestedingen), in combinatie met deelwaarnemingen ter vaststelling dat de lasten zijn besteed volgens de juiste aanbestedingsvorm.

Bevindingen

Op basis van de hierboven beschreven uitgevoerde controlewerkzaamheden hebben wij geen openbaring van het risico op een materiële afwijking ten aanzien van de aanbestedingsrechtmatigheid welke niet is toegelicht geconstateerd.

- 1) Wij hebben door middel van interviews en het uitvoeren van een lijncontrole inzicht verkregen in het door de gemeente gehanteerde aanbestedingsproces; en
- 2) Vervolgens hebben wij door middel van gegevensgerichte controlewerkzaamheden de inkopen getoetst uitgaande van de van toepassing zijnde aanbestedingsregels. Wij voor in totaal € 355.358 aan lasten geconstateerd die niet in overeenstemming met de van toepassing zijnde aanbestedingsregels tot stand zijn gekomen. Wij verwijzen naar de sectie "Overige bevindingen" voor een uitvoerigere beschrijving van deze onrechtmatigheden.

Sluiting Mosaqua

Geïdentificeerde significant risico

De gemeenteraad heeft in november 2024 het besluit genomen tot sluiting van het zwembad Mosaqua. Dit besluit kan voor de jaarrekening van de gemeente Gulpen-Wittem een aantal financiële consequenties hebben, verband houdende met de waardering van de aanwezige vaste activa, zijnde de boekwaarde van de verbouwing, en de mogelijke verplichting tot het vormen van een voorziening voor nog te realiseren kosten waar de gemeente mogelijk in dient bij te dragen. De impact van deze financiële consequenties is naar verwachting omvangrijk, waarbij ten aanzien van de voorzieningen onduidelijkheid kan bestaan in hoeverre de gemeente bij dient te dragen in de nog te realiseren kosten als gevolg van het door de gemeente genomen besluit tot sluiting van het zwembad.

Werkzaamheden

Op basis van de actuele situatie per controledatum nagaan of een afwaardering dient plaats te vinden en, zo ja, of deze heeft plaatsgevonden. Ten aanzien van verplichtingen voor mogelijke gemeentelijke bijdragen in te realiseren kosten als gevolg van het besluit tot sluiting van Mosaqua, op basis van de actuele situatie per controledatum gesprekken voeren met de gemeente en nagaan welke informatie de gemeente hier zelf over heeft ingewonnen bij juridische dienstverleners. Waar mogelijk zullen wij aansluiting zoeken bij intern en extern beschikbare informatie en documentatie.

Bevindingen

Op basis van de van de gemeente ontvangen informatie, alsmede publiekelijk beschikbare informatie hebben wij vastgesteld dat een doorstart van het zwembad Mosaqua gerealiseerd is kunnen worden. De hiermee gepaard gaande financiële consequenties bestaan onder andere uit financiële bijdragen die in de (meerjaren)begroting tot uiting komen.

Op basis van de bepalingen van de notitie Materiële vaste activa van de commissie BBV en de voorhanden zijnde informatie omtrent de openingstijden en toegang tot Mosaqua, constateren wij dat de maatschappelijke functie van de materiële vaste activa aanwezig bij de gemeente en verbonden aan Mosaqua niet aan afwaardering onderhevig is. Voorts constateren wij dat de per 31 december 2024 openstaande vorderingen op Mosaqua door de gemeente volledig zijn voorzien en de egalisatievoorziening NV VTC per 31 december 2024 is vrijgevallen. Per balansdatum constateren wij derhalve geen materieel restrisico inzake de waardering van de activa of verplichtingen per balansdatum jegens Mosaqua. Zoals hiervoor aangegeven dienen de financiële bijdragen in de jaren 2025 en verder tot uitdrukking te komen in de exploitatie van de gemeente.

3. Analyse van de jaarrekening

Ontwikkeling van balansverhoudingen

Vaste activa	+
Vlottende activa	+
Eigen vermogen	+
Voorzieningen	-
Langlopende schulden	+
Kortlopende schulden	+

Resultaat boekjaar en financiële positie

+

€ 1.755.000

Ontwikkeling kengetallen

Solvabiliteit	-
Grondexploitatiequote	0
Netto schuldquote	+
Structurele exploitatieruimte	+

Weerstands-factor

Ontwikkeling van balansverhoudingen

Waar de staat van baten en lasten de financiële impact van de activiteiten in het boekjaar weergeeft, zowel begroot als gerealiseerd, geeft de ontwikkeling van balansverhoudingen inzicht in de vermogenspositie van de gemeente Gulpen-Wittem en de wijze waarop de activa van uw organisatie zijn gefinancierd. Wij behandelen in de navolgende alinea's de belangrijkste balansmutaties in 2024.

De materiële vaste activa nemen hoofdzakelijk toe als gevolg van investeringen in het transportriool Eys-Overeys, investeringen in de regionale fietsverbinding van Geul tot Geleenbeek en investeringen in het kader van het integraal huisvestingsplan.

De financiële vaste activa nemen toe als gevolg van het in 2024 voor het eerst verantwoorden van de startersleningen die door SVn namens de gemeente zijn verstrekt.

De voorraden (grondexploitaties) nemen toe als gevolg van het openen van een nieuwe grondexploitatie in 2024, te weten CPO Mechelen.

De uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan één jaar nemen toe als gevolg van een hogere vordering op de gemeenschappelijke regeling Rd4 als gevolg van een hoger resultaat van de gemeenschappelijke regeling Rd4 dat terugvloeit aan de deelnemers. De stijging van de voorziening dubieuze debiteuren wordt verklaard door het feit dat de openstaande vorderingen op Mosaqua als oninbaar zijn aangemerkt.

De overlopende activa nemen toe als gevolg van een stijging van de vooruitbetaalde bedragen, welke toezien op per eind 2024 betaalde bijdragen aan diverse gemeenschappelijke regelingen voor het jaar 2025. Aan de passivazijde van de balans is voor deze vooruit ontvangen facturen eenzelfde stijging in de netto-vlottende schulden zichtbaar.

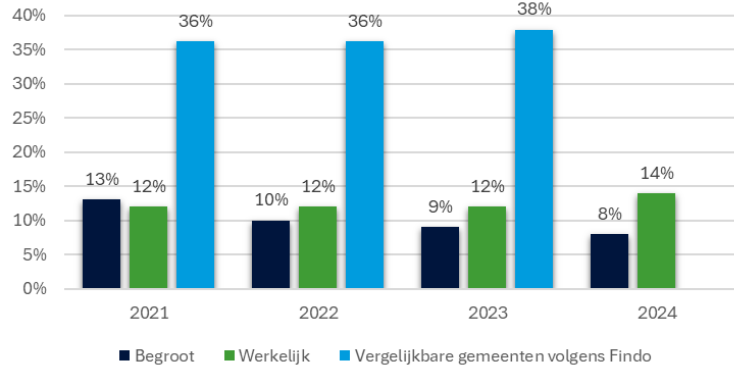
De voorzieningen nemen hoofdzakelijk af als gevolg van de vrijval van de egalisatievoorziening groot onderhoud NV VTC.

De vaste schulden met een rente-typische looptijd van één jaar of langer stijgen als gevolg van het aangaan van een nieuwe langlopende lening ad € 6.000.000 en reguliere aflossingen op de bestaande langlopende leningen.

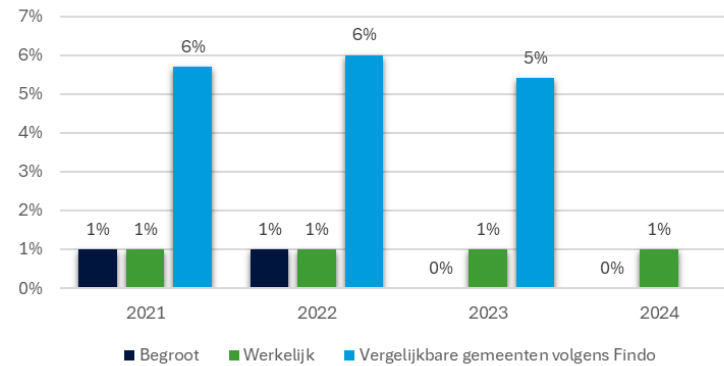
De overlopende passiva nemen toe doordat een groter bedrag dan vorig jaar aan voorschotbedragen is ontvangen voor specifieke uitkeringen die nog niet volledig zijn aangewend.

Kengetallen

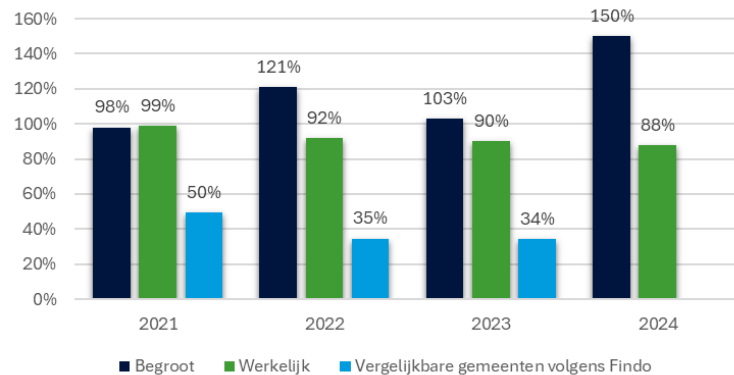
Solvabiliteit

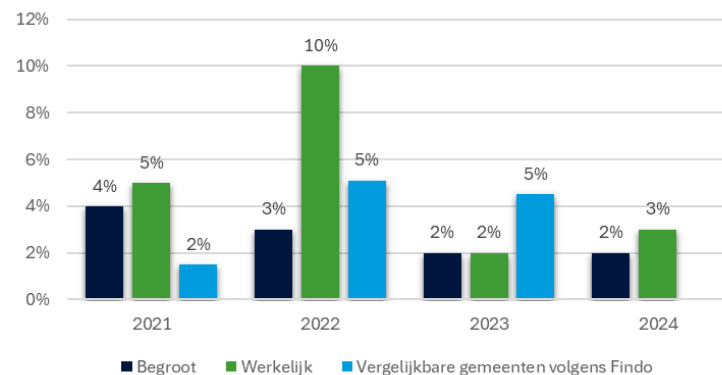
Grondexploitatiequote

Netto schuldquote

Structurele exploitatieruimte

Ten aanzien van de kengetallen hebben wij de begroting en realisatie van gemeente Gulpen-Wittem afgezet tegen die van gemeenten van vergelijkbare omvang, waarbij de cijfers van 2024 nog niet gepubliceerd zijn. Hierbij valt op:

- De gerapporteerde solvabiliteit, waarbij het resultaat boekjaar buiten beschouwing is gelaten, is reeds meerdere jaren aanmerkelijk lager dan die van gemeenten van vergelijkbare omvang. Daarnaast is de schuldenlast en de daarmee samenhangende druk van rente en aflossing op de gemeente beduidend hoger dan bij gemeenten van vergelijkbare omvang.
- De structurele exploitatieruimte van de gemeente Gulpen-Wittem fluctueert als gevolg van grote verschillen in het jaarrekeningresultaat. De gemeente verwacht in de jaren 2025 tot en met 2027 ruim € 2,5 miljoen in te teren op het weerstandsvermogen, waarmee aandacht benodigd is voor een structureel sluitende exploitatie.

Op grond van bovenstaande factoren en ontwikkelingen vragen wij expliciete aandacht voor de financiële positie van de gemeente.

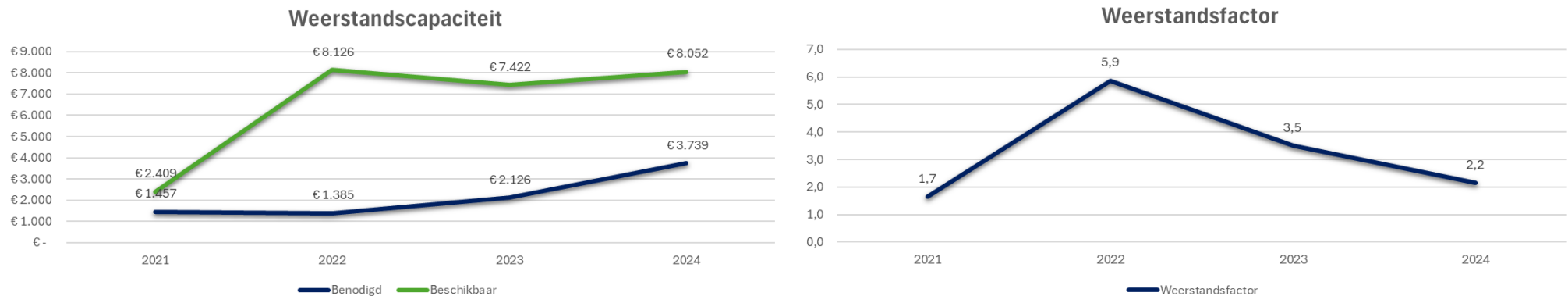
Resultaat boekjaar en financiële positie

In het kader van transparantie van de mutatie van de financiële positie van de gemeente Gulpen-Wittem, vinden wij het van belang om naast het jaarrekeningresultaat de mutatie in het vermogen te duiden. Het jaarresultaat 2024 bedraagt € 1.755.000 positief. Daarnaast is gedurende 2024 per saldo een bedrag van € 1.118.000 ten laste van het resultaat onttrokken aan de reserves. Vorenstaande betekent dat het eigen vermogen van gemeente Gulpen-Wittem in 2024 met een bedrag van € 637.000 is toegenomen tot € 9.925.000 per 31 december 2024.

De solvabiliteitsratio, uitgedrukt als het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal, bedraagt per 31 december 2024 16,2% (31 december 2023: 16,5%).

Ontwikkeling financiële positie				
	Algemene reserve	Bestemmingsreserves	Resultaat boekjaar	Totaal vermogen
	€ x 1.000	€ x 1.000	€ x 1.000	€ x 1.000
Saldo per 1 januari 2024	5.645	2.555	3.119	11.319
Resultaatbestemming 2023	1.875	1.244	-3.119	0
Toevoegingen aan reserves	0	1.081	0	1.081
Onttrekkingen aan reserves	-1.086	-1.113	0	-2.199
Resultaat 2024	0	0	1.755	1.755
Saldo per 31 december 2024	6.434	3.767	1.755	11.956

Weerstandsvermogen

De financiële positie van de gemeente Gulpen-Wittem wordt mede tot uitdrukking gebracht in het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen laat zien in hoeverre de gemeente in staat is financiële tegenvallers op te vangen en toont daarmee de financiële weerbaarheid van de organisatie. In deze paragraaf staat de analyse van het weerstandsvermogen zoals opgenomen in de programmarekening centraal. In overeenstemming met het BBV heeft uw organisatie een inschatting gemaakt van de vereiste weerstandscapaciteit.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit op basis van de ingeschatte risico's; deze wordt uitgedrukt in de weerstandsfactor. De hieruit voortvloeiende weerstandsfactor, uitgaande van de beschikbare incidentele weerstandscapaciteit van de gemeente Gulpen-Wittem bedraagt 2,2 (2023: 3,5). De weerstandsfactor daalt omdat de geïdentificeerde risico's relatief sterker stijgen dan de beschikbare weerstandscapaciteit, hoofdzakelijk als gevolg van een ingeschat risico rondom de waardering van de activa van Mosaqua.

Verhoogde aandacht voor de financiële positie van de gemeente en het verminderen van de financieringsdruk

De beperkte solvabiliteit en de hoge netto schuldquote leiden ertoe dat wij aandacht vragen voor de financiële positie van de gemeente. Uitgaande van de financiële positie, de toenemende financieringsbehoefte van de gemeente en rekening houdende met het ravijnjaar en de voor de komende jaren begrote negatieve resultaten, constateren wij dat de komende jaren een aanspraak op het weerstandsvermogen wordt gedaan. In het kader van houdbare gemeentefinanciering vragen wij daarom uw expliciete aandacht vragen om een sluitende exploitatie te realiseren en de financieringsdruk op de gemeente waar mogelijk te verminderen. Vorenstaande betekent dat aanvullende opgaven en nieuw beleid uitdrukkelijk dienen te worden geëvalueerd in het licht van de financiële mogelijkheden die de gemeente heeft.

4. Overige elementen

Frauderisicofactoren

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij het management van de gemeente Gulpen-Wittem. Deze verantwoordelijkheid betreft ook het onderhouden van een zodanige interne beheersing om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder dat deze afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten. Onze controle is opgezet om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, maar richt zich niet specifiek op het ontdekken van fraude.

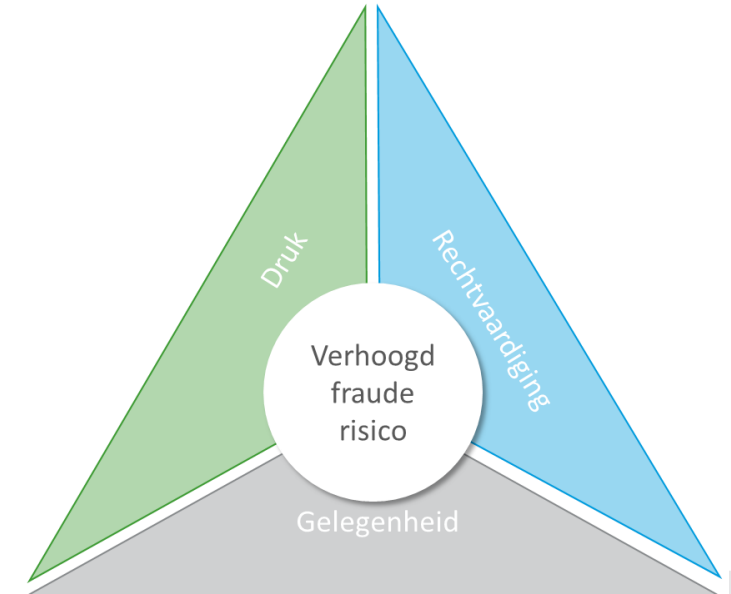
Van het management hebben wij de bevestiging ontvangen dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd waarbij het management of werknemers die een belangrijke rol spelen bij de maatregelen van interne beheersing zijn betrokken. Noch heeft het management materiële onregelmatigheden geconstateerd als gevolg van doen of nalaten door anderen binnen de organisatie.

Tevens hebben wij werkzaamheden uitgevoerd die gericht waren op het risico van het 'omzeilen' van de interne beheersingsmaatregelen door de leiding van de organisatie. Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op:

- de memoriaalboekingen die in uw administratie zijn gemaakt; hiervan hebben wij onderzocht of deze aanvaardbaar zijn;
- de schattingen; deze hebben wij getoetst op tendenties; en
- significante ongebruikelijke transacties; wij hebben onderzocht of er indicatie bestaat voor ongebruikelijke transacties en hebben indien aanwezig deze transacties onderzocht met behulp van data-analyse en onderliggende documentatie.

Hoewel wij een professioneel kritische houding hebben ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, willen wij opmerken dat onze controle niet specifiek is gericht op het ontdekken hiervan. Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2024 zijn geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude gebleken.

Uit hoofde van de jaarrekeningcontrole hebben wij geen indicaties van fraude en/of ongeregeldeheden.

Geautomatiseerde gegevensverwerking

Wij zijn op grond van artikel 2:393 lid 4 BW verplicht melding te maken van onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van uw geautomatiseerde gegevensverwerking. Bij het uitvoeren van de controle zijn in dit opzicht geen acute bevindingen naar voren gekomen die aan u moeten worden gemeld.

Wel vragen wij aandacht voor de regievoering en monitoring ten aanzien van uitbestede IT-activiteiten.

Naleving van wet- en regelgeving

Wij hebben geen kennis van te rapporteren omstandigheden in verband met niet-naleving van wet- en regelgeving, uitgezonderd hetgeen reeds opgenomen bij belangrijkste controlebevindingen over de overschrijdingen van de kasgeldlimiet.

Onafhankelijkheid

Objectiviteit is naast vakbekwaamheid en zorgvuldigheid één van de pijlers van onze beroepsuitoefening. Onder meer door onze onafhankelijke positie geven wij invulling aan het fundamentele beginsel objectiviteit. Nederlands recht, waaronder de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) en de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO), vereist daarom dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controlecliënten. Binnen RSM Netherlands Accountants N.V. (hierna: RSM) kennen wij aantal waarborgen dat specifiek is opgezet om onze onafhankelijkheid te borgen. Periodiek wordt door ons de naleving van interne en externe onafhankelijkheidsvoorschriften en de daarbij behorende waarborgen beoordeeld. Daarnaast moeten onze professionals jaarlijks, alsmede per individuele opdracht, hun onafhankelijkheid schriftelijk bevestigen.

RSM is onafhankelijk van de gemeente Gulpen-Wittem en, voor zover bij ons bekend, heeft er zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels en het beleid ten aanzien van onafhankelijkheid. Ons zijn geen relaties bekend tussen RSM en haar zuster- en/of dochterondernemingen en de member firms van RSM International en de gemeente Gulpen-Wittem, die naar ons professioneel oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Wij hebben, voor zover van toepassing, de aard van de door ons uitgevoerde non-assurance dienstverlening geëvalueerd en geconcludeerd dat er geen sprake is van werkzaamheden die niet zijn toegestaan op basis van de van toepassing zijnde onafhankelijkheidsregels.

Er is geen bedreiging geconstateerd ten aanzien van de onafhankelijkheid van RSM jegens de gemeente Gulpen-Wittem.

Financiële rechtmatigheid

In het kader van de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording zijn wijzigingen aangebracht in de Gemeentewet. Met de wijziging van de Gemeentewet is beoogd dat het college van burgemeester en wethouders in de jaarrekening zelf verantwoording aflegt over financiële rechtmatigheid en dat het getrouwheidsoordeel van de accountant zich ook uitstrekt over deze rechtmatigheidsverantwoording. De accountant geeft hierdoor geen oordeel meer over de rechtmatigheid van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties in de jaarrekening.

Het begrip financiële rechtmatigheid is concreet gemaakt met behulp van negen criteria. In de jaarrekening legt het college van burgemeester en wethouders verantwoording af over alle negen criteria van rechtmatigheid. De eerste zes criteria, die betrekking hebben op getrouwheid en óók onderdeel zijn van rechtmatigheid, komen tot uitdrukking in de balans en het overzicht van baten en lasten. De drie specifieke rechtmatigheidscriteria, te weten het begrotingscriterium, het voorwaardencriterium en het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium komen tot uitdrukking in de rechtmatigheidsverantwoording.

De begrotings-overschrijdingen hebben, gezien hun aard en toelichting, geen invloed op ons accountantsoordeel.

criterium	Afgedekt door
Calculatiecriterium	Balans en overzicht van baten en lasten
Valueringscriterium	
Adresseringscriterium	
Volledigheidscriterium	
Aanvaardbaarheidscriterium	
Leveringscriterium	
Begrotingscriterium	Rechtmatigheidsverantwoording
Voorwaardencriterium	
Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium	

Op basis van de 212-verordening en het controleprotocol heeft de gemeenteraad de verantwoordings- en rapportagegrens bepaald. De verantwoordingsgrens is door het college gehanteerd om een conclusie te trekken of de verantwoorde baten en lasten in de jaarrekening, alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. De rapportagegrens bepaalt boven welk bedrag afwijkingen dienen te worden vermeld.

Verantwoordings- en rapportagegrens

Uit de in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording blijken onrechtmatigheden welke de verantwoordingsgrens van 1% van de lasten inclusief toevoegingen aan reserves (zijnde € 543.000) te boven gaan. De rapportagegrens is vastgesteld op € 10.000.

In samenhang met het controleprotocol stelt de gemeenteraad jaarlijks het normenkader vast, welke de externe en interne regelgeving bevat op basis waarvan de financiële rechtmatigheid wordt bepaald van de acties gedurende het boekjaar. Het niet opnemen van externe regelgeving ontslaat de gemeente niet van het naleven van de betreffende regelgeving.

Normenkader

Het normenkader is geactualiseerd. De gemeenteraad heeft het normenkader in haar vergadering van 5 november 2024 vastgesteld. Het normenkader is niet door een onafhankelijke derde getoetst op volledigheid. Op basis van de kadernota rechtmatigheid is de volledigheid van het normenkader de verantwoordelijkheid van de gemeente.

Begrotingsrechtmatigheid

De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn vastgelegd in de Gemeentewet en moeten door de gemeenteraad zelf nader worden ingevuld. Deze nadere invulling heeft plaatsgevonden middels de zogenaamde 212-verordening. Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat baten en lasten binnen de door de raad gestelde begrotingskaders blijven en dat significante wijzigingen tijdig aan de gemeenteraad worden gemeld. Hierdoor kan tijdig een besluit worden genomen door de gemeenteraad en wordt voorkomen dat het risico wordt gelopen op inbreuk op het budgetrecht van de gemeenteraad.

Indien een wijziging niet meer in het jaar zelf is vastgesteld zijn bestedingen boven het begrotingsbedrag strikt genomen niet rechtmatig. Deze overschrijdingen hoeven echter niet in alle gevallen te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Voorwaarde hiervoor is onder meer dat deze kostenoverschrijdingen duidelijk herkenbaar in de jaarrekening moeten zijn opgenomen.

Wij hebben vastgesteld dat voor de programma's "Verkeer, vervoer en waterstaat", "Sport, cultuur en recreatie" en "Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing" een begrotingsoverschrijding op de lasten heeft plaatsgevonden groter dan de door de gemeenteraad vastgestelde rapporteringstolerantie. Daarnaast overstijgt een aantal uitgaven voor investeringen de voor de investeringen gevoteerde kredieten.

Voor een inhoudelijke duiding van de overschrijdingen verwijzen wij naar de toelichting op de afwijkingen die in de programmaverantwoording per afzonderlijk is opgenomen. In de analyse voor wat betreft rechtmatigheid zijn de overschrijdingen toegelicht, waarmee het college van burgemeester en wethouders verantwoording aflegt over de rechtmatigheid van de lasten over het boekjaar.

Voorwaardencriterium

De toetsing op de naleving van de wet- en regelgeving is in eerste instantie een verantwoordelijkheid van de gemeente.

Wij hebben controlewerkzaamheden uitgevoerd ten aanzien van de beheersorganisatie en hebben tevens gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Wij hebben vastgesteld dat er sprake is van aanbestedingsonrechtmatigheden voor een bedrag van in totaal € 716.000.

Daarnaast hebben wij, zoals eerder beschreven in dit verslag, in het kader van SiSa een bevinding geconstateerd ten aanzien van regeling OCW D14.

In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. De gemeente heeft de toets op het misbruik en oneigenlijk gebruik opgenomen in haar interne controlewerkzaamheden ten aanzien van de verschillende processen.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

Er zijn vanuit het aspect misbruik en oneigenlijk gebruik geen bevindingen geconstateerd die invloed hebben op de financiële rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties. Wij hebben desgevraagd geen signalen vanuit de organisatie ontvangen die wijzen op misbruik en oneigenlijk gebruik.

Bijlage: geplande en gerealiseerde urenbesteding

Voorafgaand aan de start van de controleopdracht maken wij op basis van de reikwijdte en diepgang van de controle-opdracht, in combinatie met onze kennis van de markt waarin uw organisatie opereert, alsmede kennis van de huishouding van uw organisatie, een inschatting van de urenbesteding. In onderstaand overzicht geven wij de geplande en de (verwachte) gerealiseerde urenbesteding weer.

Overzicht geplande en gerealiseerde urenbesteding			
Functieniveau	Geplande uren	Gerealiseerde uren *	Vershil
Externe accountant	31	41	10
Supervisor/manager	86	256	170
Assistent accountants	228	401	173
Interne review	0	12	12
Totaal	345	710	365

* De gerealiseerde uren omvatten de stand per heden, inclusief de verwachte uren ten aanzien van dossierafwikkeling.

RSM Netherlands Accountants N.V.

Bekkerweg 10
Postbus 6005
6401 SB Heerlen
T 045 405 5555
rsmnl.com

RSM Netherlands Accountants N.V. is een onafhankelijk lid van het RSM netwerk en handelt onder de naam RSM. RSM is de handelsnaam van elk bij het RSM netwerk aangesloten kantoor. Het RSM netwerk is een samenwerkingsverband van onafhankelijke accountants- en advieskantoren, die ieder voor eigen verantwoordelijkheid werken. Het RSM netwerk bestaat in geen enkel rechtsgebied als afzonderlijke rechtspersoon. Op alle opdrachten zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, die op verzoek kosteloos worden toegezonden. RSM Netherlands Accountants N.V. is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder 34255759.